

Miljöutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av avfallslagen och 1 och 17 § i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av avfallslagen och 1 och 17 § i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet (RP 82/2026 rd): Ärendet har remitterats till miljöutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- miljöråd Tarja-Riitta Blauberg, miljöministeriet
- livsmedelssäkerhetschef Sebastian Hielm, jord- och skogsbruksministeriet
- överinspektör Tuomo Aunola, Tillstånds- och tillsynsverket
- specialsakkunnig Tuulia Innala, Finlands Kommunförbund
- ledande expert Marja Ola, Finsk Handel rf
- verkställande direktör Mika Surakka, Sumi Oy
- utvecklingschef Eija Jokela, Finlands Förpackningsproducenter Ab
- verkställande direktör Pasi Nurminen, Suomen Palautuspakkaus Oy.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Livsmedelsverket
- Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes)
- Livsmedelsindustriförbundet rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att avfallslagen och lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet ändras.

Syftet med propositionen är att utfärda sådan kompletterande reglering som behövs för genomförandet av EU:s förordning om förpackningar och förpackningsavfall. I propositionen föreslås bestämmelser om de nationella tillsynsmyndigheter som förordningen förutsätter, slopande av den nationella reglering som överlappar förordningen samt behövliga informativa hänvisningar till förordningen. För producentsammanslutningar för förpackningsproducenter och

Betänkande MiUB 9/2026 rd

ansvariga för ett retursystem för dryckesförpackningar föreskrivs en skyldighet att för finansiering av åtgärder för minskning och förebyggande av uppkomsten av avfall avsätta en minimiandel av sina anslag samt en skyldighet att ställa sådan säkerhet som täcker kostnaderna för avfallshantering av de produkter som omfattas av producentens ansvar för den händelse att producentsammanslutningens verksamhet upphör eller sammanslutningen blir insolvent. Livsmedelsmyndigheten ska enligt förslaget ha rätt att ta ut en avgift för de tillsynsåtgärder enligt förordningen som den har vidtagit.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 12 augusti 2026.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Genom propositionen genomförs den första fasen av verkställandet av förpackningsförordningen. I propositionen föreslås bestämmelser om de tillsynsmyndigheter som är centrala för genomförandet av förordningen. Det föreslås också att nationell lagstiftning som överlappar bestämmelserna i förpackningsförordningen upphävs. Dessutom föreslås sådan kompletterande reglering som förutsätts i förordningen och som förpliktar en producentsammanslutning för förpackningsproducenter samt den ansvarige för ett retursystem för dryckesförpackningar att avsätta en minimiandel av sina anslag för finansiering av åtgärder för minskning och förebyggande av uppkomsten av avfall. Producentsammanslutningar för förpackningsproducenter ska ställa sådan säkerhet som i tre månader täcker kostnaderna för avfallshanteringsåtgärder i fråga om de produkter som omfattas av producentens ansvar. Sammantaget sett anser miljöutskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen utan ändringar, men med följande anmärkningar.

Mindre förpackningsavfall och effektivare materialåtervinning

Största delen av artiklarna i förpackningsförordningen är direkt tillämpliga i alla medlemsstater och deras innehåll ska inte upprepas i nationell lagstiftning. Vissa bestämmelser i förordningen kräver emellertid nationellt genomförande och ändringar i den nationella lagstiftningen. Frågor som avgörs nationellt gäller till exempel behöriga myndigheter, sanktioner, tillåtna biologiskt nedbrytbara förpackningar och mer detaljerade förfaranden för separat insamling av förpackningar och ordnande av avfallshantering.

Vid genomförandet finns dessutom nationellt handlingsutrymme att föreskriva om vissa nationella undantag eller om längre gående krav än vad som föreskrivs i förordningen, till exempel i fråga om krav på kompostering av förpackningar och återanvändningsmål. Medlemsstaterna kan dessutom bibehålla vissa gällande nationella bestämmelser till exempel om retursystem för dryckesförpackningar. Nationell prövning ingår i åtgärderna för minskning av mängden förpackningsavfall, ordnandet av producentansvaret, ordnandet av insamling av förpackningsavfall och pantbaserade system för insamling av dryckesförpackningar.

Syftet med EU:s förpackningsförordning är att förebygga förpackningsavfall genom minskning av onödiga förpackningar och främjande av återanvändning eller påfyllning av förpackningar. Syftet är också att öka nivåerna av högkvalitativ materialåtervinning, minska användningen av

Betänkande MiUB 9/2026 rd

naturresurser och skapa en fungerande marknad för återvunnet råmaterial. Förordningen förutsätter att det i medlemsländerna uppstår 5 procent mindre förpackningsavfall per person 2030, 10 procent mindre 2035 och 15 procent mindre 2040 jämfört med 2018 års nivå. Förpackningar bör designas på ett sådant sätt att deras vikt och volym minimeras och dessutom ska man undvika förpackningar där de inte behövs och onödiga förpackningar. Bland annat ska alla förpackningar kunna materialåtervinnas från och med 2030. Från och med 2030 ska man också använda en viss andel återvunnen plast i alla plastförpackningar. Kravet på andelen återvunnen plast varierar enligt förpackningstyp från 10 till 35 procent och stiger år 2040.

Utskottet noterar att trots att förpackningsförordningen är direkt tillämplig förutsätter genomförandet nya nationella bestämmelser och medför också kostnader för verksamhetsutövarna. Å andra sidan förväntas avfallsmängden minska och materialåtervinningen och återanvändningen öka, vilket är viktigt. Utskottet anser också att det är värdefullt att man vid förhandlingarna om förpackningsförordningen kom fram till flera ändringar som är positiva för Finland. Det gäller till exempel undantag och möjligheter till undantag från återanvändningsmålen som bland annat inbegriper att kartonglådor i princip undantas från återanvändningsmålen för transportförpackningar, att mjölk och mjölkprodukter (inbegripet växtbaserade sådana) undantas från återanvändningsmålen för dryckesförpackningar och att återanvändningsmålet för de engångsförpackningar för hämtmat som säljs inom hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn är icke-bindande i stället för bindande. Till rättsakten fogades också en skyldighet för kommissionen att före den 12 februari 2028 se över användningen av biobaserade råvaror i plastförpackningar.

Om producentansvaret

Förpackningsförordningen innehåller bestämmelser om producentansvar i enlighet med artikel 8 och 8a i avfallsdirektivet i fråga om alla förpackningar. Producenten ska bland annat ansvara för kostnaderna för separat insamling, materialåtervinning och annan avfallshantering av förpackningar. Den producentansvarige, alltså den aktör som betraktas som förpackningsproducent, varierar beroende på förpackningstyp. Producent av så kallade serviceförpackningar för avhämtning avsedda att fyllas på försäljningsstället samt av transportförpackningar och förpackningar för obearbetade produkter från primärproduktion (= primärproduktsförpackningar) är tillverkaren eller den nationella importören av förpackningarna. Producent av andra förpackningar än de ovannämnda är den som första gången tillhandahåller produkter som har förpackats i dessa förpackningar, alltså den som förpackar produkten eller importerar en förpackad produkt.

För att effektivisera fullgörandet av producentansvaret förpliktas olika aktörer att säkerställa att förpackningsproducenterna fullgör sina producentansvarsskyldigheter, till exempel genom att kontrollera att producenterna har registrerat sig i det så kallade producentansvarsregistret. Leverantörer av onlineplattformar ska säkerställa att distansförsäljare som bedriver försäljning på deras plattformar fullgör sina producentansvarsskyldigheter i de länder till vilka de säljer sina produkter. På motsvarande sätt ska butiker innan förpackningen tillhandahålls på marknaden och leverantörer av distributionstjänster i fråga om förpackningar som omfattas av deras tjänster säkerställa att producenten av förpackningarna i fråga fullgör sina producentansvarsskyldigheter.

Betänkande MiUB 9/2026 rd

Till följd av regionförvaltningsreformen har uppgifterna i anslutning till tillsynen över producentansvaret överförts från Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland till det riksomfattande Tillstånds- och tillsynsverket, som är den myndighet som från och med den 1 januari 2026 övervakar producentansvaret på fastlandet enligt 25 § i avfallslagen. Producentansvarsskyldigheten gäller cirka 50 000 företag som är etablerade i Finland och hundratusentals företag som är etablerade utomlands men som säljer produkter genom distansförsäljning till slutanvändare i Finland. Producentansvarsskyldigheten är tvingande lagstiftning för aktörerna. Med producentansvar avses producentens skyldighet att ordna avfallshanteringen av produkter som producenten för första gången har tillhandahållit på den finländska marknaden när produkten tas ur bruk. Som producenter räknas bland annat tillverkare, importörer och distansförsäljare. Producentansvaret gäller i nuläget ackumulatörer och batterier, elektriska och elektroniska produkter, fordon, däck, papper och pappersprodukter, plastprodukter för engångsbruk och fiskeredskap som innehåller plast samt förpackningar. Producentansvaret kommer under de närmaste åren att utvidgas till att gälla också textilier samt läkemedel och kosmetiska produkter. Producentansvaret grundar sig på avfallslagen och EU:s direkt förpliktande förordningar och direktiv.

Tillsynsmyndigheter

I propositionen föreslås bestämmelser om de tillsynsmyndigheter är centrala för genomförandet av förpackningsförordningen. Säkerhets- och kemikalieverket är i enlighet med 24 a § i den gällande avfallslagen marknadskontrollmyndighet för förpackningar. De gällande krav på förpackningar som omfattas av Säkerhets- och kemikalieverkets tillsynsansvar preciseras eller utvidgas i förpackningsförordningen inom ramen för vissa övergångsperioder, vilket också utvidgar Säkerhets- och kemikalieverkets tillsynsuppgifter. Bestämmelser om dem utfärdas senare i den nationella förordningen om förpackningsavfall. Den marknadskontroll som förpackningsförordningen förutsätter medför helt nya tillsynsuppgifter för Säkerhets- och kemikalieverket, utvidgar verksamhetsutövarns årliga rapporteringsskyldighet i fråga om uppnåendet av målen för återanvändning. Tillstånds- och tillsynsverkets nya uppgifter som gäller producentansvar bedöms medföra ett permanent behov av tilläggsresurser på ett årsverke. Dessutom behövs det tilläggsfinansiering också för minimiändringarna i informationssystemet.

Utöver Tillstånds- och tillsynsverkets nuvarande riksomfattande tillsynsuppgifter som gäller producentansvar och om retursystem för dryckesförpackningar föreslås det att verket ska ansvara för tillsynen över skyldigheterna enligt artikel 27 och 29–31 i förpackningsförordningen. Dessa uppgifter gäller övervakningen av genomförandet av de system för återanvändning och mål för återanvändning som anges i de nämnda artiklarna i enlighet med de regler för beräkning som anges i förordningen samt verksamhetsutövarns årliga rapporteringsskyldighet i fråga om uppnåendet av målen för återanvändning. Tillstånds- och tillsynsverkets nya uppgifter som gäller producentansvar bedöms medföra ett permanent behov av tilläggsresurser på ett årsverke. Dessutom behövs det tilläggsfinansiering också för minimiändringarna i informationssystemet.

Det föreslås att Transport- och kommunikationsverket ska utöva tillsyn över att de skyldigheter för leverantörer av onlineplattformar som anges i artikel 45.4 och 45.6 i förpackningsförordningen fullgörs (1 § 3 mom. och 17 § 2 mom. i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet 18/2024). Leverantören av en onlineplattform är skyldig att av de

Betänkande MiUB 9/2026 rd

distansförsäljare som är verksamma på plattformen skaffa information om registrering i producentansvarsregistret samt en självcertifiering om att producentansvarsskyldigheterna fullgörs.

Det föreslås att det till 24 a § i avfallslagen fogas ett nytt 2 mom. om att Livsmedelsverket och den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten är marknadskontrollmyndigheter i fråga om kravet på lägsta innehåll av återvunnet material enligt artikel 7.1 a–c och 7.2 a–c i förpackningsförordningen. Det föreslås en skyldighet för Livsmedelsverket att delta i planeringen, styrningen och utvecklingen av den tillsynen. Enligt det nya 25 § 3 mom. i avfallslagen ska den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten ha tillsyn över iakttagandet av skyldigheten att erbjuda påfyllning för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 32 i förpackningsförordningen och skyldigheten att erbjuda återanvändbara alternativ för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn enligt artikel 33 i den förordningen. Livsmedelsverket ska delta i planeringen, styrningen och utvecklingen av den tillsynen.

Sakkunniga har framfört olika åsikter om hur vissa tillsynsuppgifter ska anvisas. Utskottet anser utifrån erhållen utredning att det är en kostnadseffektiv och ändamålsenlig lösning att den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten och Livsmedelsverket båda är tillsynsmyndigheter i fråga om andelen återvunnen plast i kontaktmaterialförpackningar. Det är ändamålsenligt att Säkerhets- och kemikalieverket utövar tillsyn över innehållet av återvunnen plast i andra förpackningar än kontaktmaterialförpackningar. Det har inte tidigare föreskrivits om någon tillsynsmyndighet för företag som tillverkar dessa förpackningar, och den marknadskontroll av förpackningar som Säkerhets- och kemikalieverket utför motsvarar bäst denna tillsynsuppgift.

I den föreslagna nya tillsynsuppgiften som gäller livsmedelskontaktmaterial ingår dessutom att kontrollera att halten av återvunnen plast som används i kontaktmaterialförpackningar uppfyller kraven i förpackningsförordningen, beräknad per förpackningstyp som ett medelvärde per produktionsanläggning och år. Tillsynen är således inte produktspecifik utan utövas på anläggningsnivå. Utskottet betonar att de kommunala livsmedelstillsynsmyndigheterna och Livsmedelsverket redan nu, utöver företag som tillverkar, vidareförädlar och importerar kontaktmaterial, också utövar tillsyn över företag som använder återvunnen plast från avfall i livsmedelsförpackningar. Livsmedelstillsynsmyndigheterna övervakar att den återvunna plast som tillverkas och används uppfyller kraven i förordningen om återvunna plastmaterial och plastprodukter (EU) 1616/2022. Livsmedelstillsynsmyndigheterna ska bland annat säkerställa att den återvunna plasten har tillverkats med hjälp av den återvinningsteknik som godkänts i förordningen och i enlighet med kraven samt kontrollera hur stor andel återvunnen plast som har använts vid tillverkningen av mellanmaterial i plast och det slutliga kontaktmaterialet. Vid inspektionerna ska dessutom säkerställas att det tillsammans med satsen av återvunnen plast tillhandahålls en i förordningen om återvunna plastmaterial och plastprodukter avsedd försäkran om överensstämmelse och att återvinningstillverkarens anvisningar till förädlaren iakttas, till exempel när det gäller andelen återvunnen plast som tillåts i kontaktmaterial. Den föreslagna nya tillsynsåtgärden som gäller halten av återvunnen plast i livsmedelsförpackningar har således ett nära samband med livsmedelsmyndighetens nuvarande tillsynsuppgift.

I samband med den kommunala livsmedelstillsynsmyndighetens inspektioner är det enligt det föreslagna nya 25 § 3 mom. möjligt att övervaka hur skyldigheterna att erbjuda påfyllning och

Betänkande MiUB 9/2026 rd

återanvändbara alternativ för hotell-, restaurang-, café- och cateringsektorn iakttas. Det är viktigt att kostnaderna för tillsynen över skyldigheterna enligt 24 a och 25 § kan täckas med tillsynsavgifter.

Utskottet håller med om att tillsynsavgifterna behövs och att det är viktigt att alla behöriga myndigheter har tillräckliga resurser för tillsynen. Resursbehovet bör följas när genomförandet av lagändringen framskrider. Resursbehovet granskas på nytt i samband med beredningen av budgetpropositionen för 2027 och planen för de offentliga finanserna 2028–2031. Utskottet betonar vikten av att resursbehovet följs upp i takt med att genomförandet framskrider, att tydliga kriterier för uppföljningen fastställs på förhand och att uppföljningsperioden är tillräckligt lång, eftersom en del av resursbehoven uppkommer först från och med 2029. Utskottet betonar också behovet av att uppmärksamma partiella överlappningar och kontaktytor i myndighetstillsynen i situationer som gäller säkerställandet av människors hälsa och säkerhet. Det krävs tillräckliga resurser för att tillsynen ska vara effektiv, heltäckande och riskbaserad.

Foderbalförpackningar

Det föreslås att producentansvaret inte ska gälla foderbalförpackningar som samlas in och materialåtervinns tillsammans med andra jordbruksplaster. Avgränsningen är motiverad eftersom endast en liten del av dessa plaster definieras som förpackningar och det är effektivt att de samlas in och materialåtervinns tillsammans med andra jordbruksplaster. I fortsättningen är det viktigt att säkerställa att största delen av balplasterna materialåtervinns genom det frivilliga systemet och att bestämmelserna vid behov ändras om det frivilliga systemet inte är tillräckligt effektivt. Som en del av tillsynen över producentansvaret övervakar Tillstånds- och tillsynsverket att de producenter av foderbalförpackningar som enligt 48 § 2 mom. i avfallslagen inte omfattas av producentansvaret ansluter sig till systemet för separat insamling och materialåtervinning av jordbruksplaster.

Åtgärder för att främja återanvändning och förebygga uppkomsten av avfall

Det föreslås att 52 § i avfallslagen kompletteras med ett nytt 3 mom. där det föreskrivs om skyldigheten för en producentsammanslutning för förpackningsproducenter att avsätta högst fem procent av intäkterna av producentansvarsavgifterna för finansiering av åtgärder för minskning och förebyggande av uppkomsten av avfall. På motsvarande sätt föreslås det i 68 § i avfallslagen ett nytt 4 mom. enligt vilket den ansvarige för ett retursystem för dryckesförpackningar för finansiering av åtgärder för minskning och förebyggande av uppkomsten av avfall ska avsätta ett minimiandelsbelopp motsvarande högst fem procent av de avgifter som den tar ut av sina medlemmar.

Sakkunniga har förhållit sig kritiska till den föreslagna bestämmelsen och föreslagit att maximibeloppet begränsas till en procent samt att man överväger att föreskriva om en kvalitativ minimiandel i stället för en numerisk minimiandel. Utskottet konstaterar att det för närvarande inte finns tillräckligt med information om eventuella åtgärder för att minska och förebygga uppkomsten av avfall och kostnaderna för dem. Således är det svårt att fastställa kostnadsnivån. Därför har det i propositionen ansetts ändamålsenligt att i detta skede låta bli att föreskriva närmare om finansieringens storlek eller finansieringsobjekten. Propositionen ger således

Betänkande MiUB 9/2026 rd

producentansvarssystemen och retursystemen för dryckesförpackningar ett brett spelrum när det gäller att planera beloppet av finansieringen och de åtgärder som ska vidtas. Det är möjligt att senare utfärda en förordning på grundval av de erfarenheter som samlas, god praxis som tillämpas i andra länder eller eventuella anvisningar från kommissionen.

Enligt bestämmelserna om återanvändning och påfyllnad i artikel 51.3 i EU:s förpackningsförordning ska medlemsstaterna säkerställa att systemen för producentansvar och retursystemen avsätter en minimiandel av sin budget för att finansiera minskningsåtgärder och förebyggande åtgärder. Finansieringen bör uttryckligen riktas till åtgärder för att minska och förebygga uppkomsten av avfall. Till dem räknas inte främjande av materialåtervinning eller förhindrande av nedskräpning, alltså är det varken motiverat eller förenligt med förordningen att beakta de höga returnivåerna i insamlingssystemen för engångsförpackningar inom retursystemet. Finansiering kan inte heller beviljas enbart för förpackningar som inte omfattas av systemet, eftersom förordningen uttryckligen förutsätter att en minimiandel av de avgifter som betalas av de producenter som omfattas av systemet fastställs på grundval av den mängd förpackningar som de släpper ut på marknaden.

Regleringen om att minska och förebygga uppkomsten av avfall kommer sannolikt att öka inom EU under de närmaste åren och producentansvarssystemet kommer att utgöra en central regleringsväg. Det föreslagna maximibeloppet på fem procent av producentavgifterna har bedömts vara en lämplig kompromiss dels för att garantera statsrådet tillräckliga befogenheter, dels för att säkerställa att bestämmelser om grunderna för producenternas rättigheter och skyldigheter utfärdas på lagnivå och inte på förordningsnivå. I motiveringen till bestämmelserna har det dessutom klargjorts att när betalningsandelarna fastställs beaktas inte kostnaderna för uppstädning av plastprodukter enligt det så kallade direktivet om engångsplast (SUP-direktivet) och inte heller pantavgifter i pantbaserade system. I specialmotiveringen klargörs dessutom att Tillstånds- och tillsynsverket ska övervaka att skyldigheten fullgörs som en del av sin tillsynsuppgift avseende producentsammanslutningarnas verksamhet.

Säkerhet

Enligt det föreslagna 61 § 3 mom. i avfallslagen ska förpackningsproducenter eller producentsammanslutningar för förpackningsproducenter ställa sådan säkerhet som täcker kostnaderna för avfallshantering av förpackningsavfall i tre månader från det att producentsammanslutningen har konstaterats vara insolvent eller dess verksamhet har upphört. Artikel 47.6 i förpackningsförordningen förutsätter att producentsammanslutningen ställer tillräcklig säkerhet som täcker kostnaderna för den avfallshantering som producentsammanslutningen ordnat när producentsammanslutningens verksamhet upphör eller när producentsammanslutningen blir insolvent. Remissinstanserna föreslog att skyldigheten att påvisa den ekonomiska funktionsförmågan enligt 64 § ska sänkas från sex månader till tre månader för att kravet på säkerhet inte ska bli oskäligt.

I specialmotiveringen till 61 § i avfallslagen betonas tydligt behovet av att lindra kravet i 64 § i förhållande till 61 §. Enligt motiveringen ska den föreslagna säkerheten enligt 61 § beaktas vid bedömningen av om skyldigheten enligt 64 § uppfylls, så att producentsammanslutningen till övriga delar ska anvisa tillräckliga resurser för att fullgöra sina producentansvarsskyldigheter

Betänkande MiUB 9/2026 rd

under tre månader. Utskottet anser att detta förtydligar förhållandet mellan 61 och 64 § tillräckligt med tanke på tillsynen. Utskottet påpekar dessutom att skyldigheten att ställa säkerhet enligt det nya 61 § 3 mom. inte gäller retursystemet för eller systemet för återanvändning av dryckesförpackningar.

Utländska distansförsäljare

Det föreslås att 66 a § 3 mom. i avfallslagen kompletteras med en informativ hänvisning till artikel 45.3 i förpackningsförordningen, som förutsätter att en tillverkare som är etablerad i en annan medlemsstat utser ett behörigt ombud i varje medlemsstat där producenten tillhandahåller förpackningar eller förpackade produkter direkt till slutanvändaren. Enligt paragrafen har den som förvaltar en näthandelsplattform och som av en distansförsäljare som använder plattformen har bemyndigats att fullgöra producentansvarsskyldigheterna, rätt att utse ett behörigt ombud som är etablerat i Finland att ansvara för distansförsäljarens skyldigheter eller i motsvarande syfte ingå ett avtal med en godkänd producentsammanslutning.

Enligt förpackningsförordningen ska en distansförsäljare av förpackningar som är etablerad i en annan medlemsstat utse ett behörigt ombud i varje medlemsstat där den säljer produkter direkt till slutanvändaren. Artikel 45.3 i förpackningsförordningen förutsätter att en producent som är etablerad i en annan medlemsstat utser ett behörigt ombud i varje medlemsstat där producenten tillhandahåller förpackningar eller förpackade produkter direkt till slutanvändaren. Förordningen tillåter inte nationella avvikelser från bestämmelsen. Enligt 66 a § 2 mom. i avfallslagen tillåts distansförsäljare som är etablerade i tredjeländer att antingen direkt ansluta sig till en producentsammanslutning eller utse ett behörigt ombud att svara för sina skyldigheter i Finland. Utskottet noterar att EU för närvarande för förhandlingar om kommissionens förslag till lagstiftning om tillfälligt upphävande av tillämpningen av reglerna om utseende av ett behörigt ombud (COM (2025) 982 final). Eventuella nationella tilläggsbestämmelser eller behövliga ändringar i lagstiftningen bedöms efter att det nämnda lagstiftningsförslaget har trätt i kraft.

En viktig ny bestämmelse i förpackningsförordningen gäller leverantörer av onlineplattformar. I enlighet med artikel 45.4 ska leverantörer av onlineplattformar från distansförsäljare som erbjuder produkter på en onlineplattform erhålla en självcertifiering, där distansförsäljaren bekräftar att denne endast erbjuder förpackningar för vilka kraven på producentansvar är uppfyllda i den medlemsstat där konsumenten befinner sig. Transport- och kommunikationsverket övervakar i enlighet med den ändring som föreslås i 1 och 17 § i lagen om tillsyn över förmedlingstjänster på nätet att de onlineplattformar som är etablerade i Finland fullgör sin skyldighet att inhämta nämnda information av distansförsäljare. Utskottet betonar betydelsen av skyldigheten för onlineplattformar i fråga om tillsynen över producentansvaret för distansförsäljare. Det är betydligt effektivare att övervaka plattformar än att övervaka varje enskild distansförsäljare som är etablerad utomlands. I Finland har tillsynsmyndigheten med stöd av den nationella lagstiftningen lyckats få utländska distansförsäljare att fullgöra sina producentansvarsskyldigheter i Finland. Tillsynen över utländska företag är mycket svår och arbetsdryg. EU:s förpackningsförordning underlättar arbetet i någon mån, eftersom kraven är enhetliga i alla EU-länder, vilket också underlättar samarbetet mellan myndigheterna. Utskottet anser att det med tanke på såväl jämlika konkurrensvillkor inom handeln som miljöskyddsmålen är ytterst viktigt att utländska distansförsäljare kan fullgöra sina producentansvarsskyldigheter.

Betänkande MiUB 9/2026 rd

Det är viktigt att arbetet med att utveckla EU-regleringen i en riktning som förpliktar distansförsäljarna fortsätter aktivt.

Sakkunniga har uttryckt oro över att förordningen börjar tillämpas den 12 augusti 2026, men många frågor är fortfarande oklara både på EU-nivå och nationellt. Ur företagets synvinkel är det problematiskt att kommissionens tolkningsanvisningar publicerades först mindre än ett halvt år innan tillämpningen av förordningen inleds och att myndigheterna därför inte har kunnat ge bindande tolkningar till stöd för förberedelserna inför dess krav. Utskottet delar oron över hur dröjsmålen med kommissionens tolkningsanvisningar påverkar verkställigheten av förordningen. De oklarheter kring tolkningen som följer av detta ska, liksom avsaknaden av tolkningsanvisningar, beaktas i tillsynen vid bedömningen av huruvida en eventuell överträdelse är en följd av oaktsamhet. Miljöministeriet bereder en totalreform av lagstiftningen där en lag om cirkulär ekonomi ska stiftas istället för avfallslagen. Avsikten är att en regeringsproposition om lagen om cirkulär ekonomi ska lämnas under nästa regeringsperiod. I samband med totalreformen ses också bestämmelserna om påföljder i avfallslagen över och samtidigt görs en bedömning av om överträdelser av skyldigheterna enligt artikel 24–29 i förpackningsförordningen till vissa delar bör vara förenade med en administrativ påföljdsavgift eller straffbestämmelse.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Miljöutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 82/2026 rd utan ändringar.

Helsingfors 29.5.2026

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Jenni Pitko gröna
vice ordförande Pinja Perholehto sd
medlem Marko Asell sd
medlem Petri Huru saf
medlem Christoffer Ingo sv
medlem Vesa Kallio cent
medlem Hanna Kosonen cent
medlem Johan Kvarnström sd
medlem Karoliina Partanen saml
medlem Jorma Piisinen saf
medlem Merja Rasinkangas saf
medlem Tere Sammallahti saml.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.